

Klimat- och näringslivsdepartementet
Klimat- och miljöministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2025/26:338 av Rickard Nordin (C)
Vandringsvägar för svagsimmande arter

Rickard Nordin har frågat mig hur jag och regeringen säkerställer att krav inom vattenkraftens omprövningar, såsom anläggande av fiskvandringsvägar, utformas på ett proportionerligt och vetenskapligt välgrundat sätt och att hänsyn till svagsimmande, icke-vandrande arter som gädda och abborre inte leder till orimliga åtgärder med begränsad miljönytta men med stor negativ påverkan på vattenkraftens funktion i elsystemet.

De krav på miljöanpassning som ställs i det enskilda fallet påverkas av hur en vattenförekomst har klassats och vilken miljökvalitetsnorm som gäller för förekomsten. En miljökvalitetsnorm ska inte medföra strängare krav än nödvändigt. I vattenförvaltningsförordningen (2004:660) finns en skyldighet för vattenförvaltningen att fullt ut använda alla de möjligheter som EU-rätten ger avseende undantag och förklarande av vatten som kraftigt modifierade.

I maj och juni 2025 beslutade regeringen ett antal förordningsändringar som syftar till att ge bättre förutsättningar för vattenkraftens omprövning, säkerställa att verksamheterna prövas mot rätt kravnivå och att det utrymme EU-rätten ger, att vid miljöanpassning av verksamheterna säkra en fortsatt nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel, utnyttjas fullt ut. Genom ändringar i vattenförvaltningsförordningen ges ytterligare tyngd åt vattenkraftens förmågor vid normsättningen. De länsstyrelser som är vattenmyndigheter ska vid översyn av klassificering och normsättning beakta intresset av en nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel, särskilt de s.k. HARO-värdena, den nationella elberedskapen och reglerkraften, i viktiga vattenkraftverk vid bedömningen av om en vattenförekomst kan förklaras som kraftigt modifierad och vid beslut om mindre stränga krav. Samtidigt infördes i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter en skyldighet för vattenmyndigheterna att se över klassificering och miljökvalitetsnorm under den samverkan som föregår omprövning.

I maj 2025 uppdrog regeringen åt Havs- och vattenmyndigheten att, tillsammans med Affärsverket svenska kraftnät och Statens energimyndighet, se över HARO-värdena samt utarbeta vägledning för hur intresset av en nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel ska beaktas inom ramen för vattenförvaltningsarbetet.

Dessa åtgärder är av betydelse för avvägningen mellan behovet av åtgärder som förbättrar vattenmiljön och behovet av en nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel och bidrar till att säkerställa att åtgärder vidtas där de gör störst nytta. Jag och regeringen följer noga det fortsatta arbetet med vattenkraftens omprövning.

Stockholm den 2 januari 2026

Romina Pourmokhtari